

” Kaikki vain kehottivat olemaan välittämättä koko oireiluista ja kertoivat, ettei siitä voinut olla haittaa.”

”Herkistyin niin pahasti, etten ole enää onnistunut edes asuntoa löytämään, jonka sisäilmaa sietäisin.”

”Itse menetin koko elämäni, rysähdin yhteiskunnan menestyneimmästä osasta kodittomaksi.”

”Miksi terveystyöntekijät, joiden tehtävänä pitäisi olla kansalaisten terveydestä huolehtiminen, vain ummistavat silmänsä koko ongelmalta?”

Kysy mies vailla tulevaisuutta

Rakennusten kosteus- ja homeongelmat

Reijula ym. 2012

Rakennuspuolella konkreettista asiaa ja hyviä toimintaehdotuksia

Raportin kustannuslaskelmat ovat huomattavan alhaisia ja osin epäselviä.

Sairastuneita ja sairauksia käsittelevä osio ei ole ajanmukainen.

Raportin ongelmia:

- asian käsittely ammattitautiperspektiivistä
- pääosin suomalaista vanhempaa tutkimustietoa
- suurin osa sisäilman aiheuttamista sairauksista jäi nyt raportin ulkopuolelle.
- esimerkiksi **neurologiset oireet** ovat yleisempiä sisäilmaongelmien yhteydessä kuin keuhko-oireet.
- muita yleisiä sisäilmaan liittyviä oireita ja sairauksia mm. **suolistosairaudet, kilpirauhassairaudet, reumat, niveloireet, diabetes ja kognitiiviset häiriöt**

Yhdistyksemme esittää:

Ajanmukainen **jatkoselvitys**, joka käsittelee ongelmaa kaikilta sen osa-alueilta liittyen sairauksiin ja sairastuneisiin.

On siirryttävä suomalaisesta tutkimuksesta myös kansainvälisen uuden tutkimuksen huomiointiin.

Multiple Chemical Sensivity MCS

Puhkeaa jälkitautina puolelle sisäilmasta sairastuneita.

MCS eli monikemikaaliherkkyys on vakava krooninen sairaus, joka vaikeuttaa ja rajoittaa normaalia elämää.

TTL:n laatimassa raportissa ei ole huomioitu tutkimuksia edellisen 10 vuoden ajalta.

Multiple Chemical Sensivity MCS

Kansainvälinen tutkimus esittää monikemikaaliherkkyyden **diagnoosiperusteiksi** seuraavia löydöksiä:

- lisääntynyt typpioksidin tuotanto (NO)
- glutationin eli glutamyylikyseinyyliglysiinin puute
- kiihtynyt rasvahappojen hapettuminen
- tiettyjen sytokiinien määrän kasvu

Näistä ei ole mainintaa raportissa. Raportissa esitetään, ettei subjektiivisesti koettuun oireiluun usein liity elinvastetta.

MCS-potilailta löydettyjä poikkeavia veriarvoja:

- plasman hapettunut ja pelkistynyt glutationi
- punasolujen katalaasi ja glutationi-S-transferaasi
- plasman nitriitti- ja nitraattitasot
- punasolujen kalvojen rasvahappoprofiili
- sytokiineista: interferoni-gamma, interleukiini-10, interleukiini-8, PDGFbb (verihiutaleperäinen kasvutekijä), VEGF (verisuonen pinnan kasvutekijä), MCP-1 (monosyyttien kemotaktinen proteiini 1)
- histamiini, hermokasvutekijä (NGF), substanssi P:n ja vasoaktiivinen neuropeptidi (VIP)

Sisäilmasta sairastuneiden määrä on merkittävä.

Pelkästään monikemikaaliherkistä (MCS) on pysyvästi Suomessa työkyvyttöminä arviolta 20 000.

Monet liitännäissairaudet kuten suolisto- ja kilpirauhassairauksien määrät kasvavat nopeasti esim. suolistosairaudet ovat lisääntyneet 46 % viimeisten seitsemän vuoden aikana.

On mentävä eteenpäin yhden altisteen aiheuttaman yhden sairauden etsimisestä!

Tällainen lähestymistapa ei sovi aiheeseen, jossa **sairastuminen johtuu eri altisteiden yhteisvaikutuksesta** ja jossa seurannaissairaudet ja oireet ovat moninaisia.

Muissakaan sairauksissa **ei edellytetä sairausmekanismin täydellistä tuntemista** esim. astma, syöpä ja ms-tauti.

Miten turvataan sisäilmasta sairastuneille mahdollisuus työntekoon ja normaaliin elämään?

Raportista puuttuivat ratkaisuehdotukset sairastuneiden osalta.

Tarvitaan **toimintaohjelma** ratkomaan sairastuneiden tilannetta tavoitteena syrjäytymisen ehkäisy ja sairaiden pitäminen työkykyisinä.

Toimintaohjelman tulee olla asiantuntevan ja motivoituneen tahon käsissä.

Sisäilmasta sairastuneille on saatava diagnoosinumero.

**Diagnoosinumero mahdollistaa siirtymisen ongelman
ratkaisuun ja kuntouttaviin toimiin:**

**1. Varhainen diagnosointi sairauden pahenemisen
ehkäisemiseksi.**

2. Toimivat ja asiantuntevat terveydenhuoltopalvelut sisäilmasairastuneille.

3. Soveltuvien tilojen kehittäminen sisäilmasairastuneille.

a) Asumiseen.

b) Työskentelyyn, koulunkäyntiin, opiskeluun.
Etätyömahdollisuutta tuettava.

”Työnantajalla ei ole tarjota puhtaita tiloja. KELAn piiriin en kuulu, työvoimatoimiston piiriin en kuulu, liiton päivärahojen piiriin en kuulu.”

”Mahdolliset harrastukset ja asiointipaikat pitää miettiä. Enää ei voi etukäteen arvailla missä oireilen ja sen jälkeen toivun hyvän aikaa. Sosiaalinen elämä on supistunut paitsi minulla, myös perheelläni tämän pulman myötä.”

”Tämäkö on hyvinvointia ja ihmisarvoista elämää?”

Voi elämän kevät, nainen 43v

Home- ja kosteusvariot ovat pilanneet tuhansien ihmisten terveyden ja elämän, ja he elävät tämän sairauden kanssa ilman ihmisoikeuksia ja perusturvaa.

Enää ei ole aikaa odottaa uusia tutkimuksia, nyt on aika toimia.

Miten turvataan sisäilmasta sairastuneille mahdollisuus työntekoon ja normaaliin elämään?

On siirryttävä toimiin:

1. Jatkoselvitys

sisäilmasta sairastuneiden tilanteesta, jossa huomioidaan koko ongelma kaikkine sairastumisineen ja pohjautuen uuteen tutkimustietoon

2. Toimenpideohjelma

sisäilmasta sairastuneiden syrjäytymisen ehkäisemiseksi

**Asia on poliittisen päätöksen varassa,
sillä viranomaissektori ei toimi.**

Tarvitaan tietoa ja päätöksiä viranomaissektorin ohi.

Yhteistyöterveisin

Homepakolaiset ry

“Vanhin lapsistani sairastui jo 2003 ja sisarussarjan seuraava syksyllä 2010. Vanhimman lapsen sairaus on edennyt jo hyvin vaikeaksi hajuste- ja mikrobiyliherkkyyksineen sekä anafylaksia oireineen.”

“Molemmat lapset käyvät kotikoulua, vanhin jo vuosia. Tänä syksynä minut nimettiin lapsieni omaishoitajaksi.”

Sairaiden lastensa hoitaja, nainen 43, Jyväskylä

”Aloitin lukion vuonna 2009. Olin onneni kukkuloilla, sillä pääsin haluamaani lukioon.”

”On ollut vaikka mitä oireita, ripulia ja oksennusta.”

”Pitäisi varmaan vaihtaa koulua, mutta en tiedä. ”

”Auttakaa minua!!!!”

Huolestunut tyttö, 19v, Helsinki